

ILMASTOTEKOJA

RUOHONJUURITASOLLA

VILJELIJÖIDEN ILMASTOTEKOJA

ILMASTOTEKOJA RUOHONJUURITASOLLA -hankkeessa on aktiivisesti nostettu esille viljelijöiden ilmastotekoja, mikä on auttanut viljelijöitä sanoittamaan omia ilmastotekojaan tilalla.

Osa näistä on viljelijöille itsestään selviä, ettei niitä aina edes tule ajatelleeksi ilmaston hyväksi tehdyiksi toimiksi.

Kuvassa on nostettu esille joitakin ilmastotekoja, joita tiloilla tehdään ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Niitä on vielä rutkasti lisää!

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hanke on MTK-Satakunnan tiedonvälityshanke. Hankkeessa jaetaan tietoa ilmastonmuutoksesta ja siihen vaikuttamisesta sekä nostetaan maa- ja metsätalousryttäjien ilmastotekoja esille. Hanke kestää kevääseen 2023 asti.

KUVA LAURA GEHLEN

AURINGOSTA SÄHKÖÄ TILAN ARKIPÄIVÄISIIN TOIMIIN

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hanke oli järjestämässä aurinkovoimalan avoimia päiviä Ylikahrin tilalla Leväsjoella marraskuussa 2022.

Aurinkovoimalaa esittelivät **Joonas** ja **Juha Ylikahri**. Maitotilalla on 60 lypsävää ja nuorkarja päälle. Tila on pyrkinyt sähköntuotannossa oma-varaisuuteen. 27 kilowatin aurinkovoimala tuottaa noin kolmanneksen tilan tarvitsemasta sähköstä. Maalis-lokakuun aikana sähköä pystytään myös myymään. Ylimääräistä sähköä varastoidaan myös sähköautoon.

VINKIT AURINKOSÄHKÖNTUOTANTOON

Vallitseva maailman tilanne ja energiakriisi on antanut aihetta pohtia maatalojen energiaomavaraisuutta. Aurinkosähköllä voidaan korvata fossiilisia polttoaineita ja torjua ilmastomuutosta.

Juha ja Joonas Ylikahrin vinkit aurinkosähköön:

- ▶ Mieti tilasi kokonaissähkönkulutusta. Minä kuu-kausina, minä vuorokaudenaikoina se on korkeimmillaan? Mitkä laitteet kuluttavat sähköä?
- ▶ Tee laskelmat aurinkojärjestelmän hankintakustannuksista ja saavuttamistasi säästöistä: onko investointi kannattava?
- ▶ Mieti aurinkopaneelin sijoituspaikkaa. Katolle asennetut aurinkopaneelit saa yleensä rakennuksen vakuutuksen piiriin ottamalla yhteyttä vakuutusyhtiöön. Korkealle sijoitetut paneelit ovat suojassa eläimiltä. Pienikin paneelin päälle yltävä varjo heikentää paneelien energiantuotantoa.
- ▶ Mieti aurinkopaneelien suuntausta. Etelään suunnatut paneelit tuottavat kokonaismäärällisesti eniten tehoa, mutta sähköntuotanto ajoittuu päiväsaikaan. Itään suunnatut paneelit tuottavat vähemmän sähköä kokonaismäärällisesti, mutta tuotanto ajoittuu aamuun ja auringonnousuun. Länteen suunnatut taas hyödyntävät iltaurinkoa.
- ▶ Aurinkopaneelit tuottavat noin 90 % sähköstään maalis-lokakuussa. Energian varastointi ei kuitenkaan nykyisillä akkujen hinnoilla ole kovin kannattavaa. Sähköauto on yksi vaihtoehto energian varastointiin. Voit ladata autoasi päivisin aurinkosähköllä.
- ▶ Pyydä lupa aurinkojärjestelmällesi paikalliselta sähköverkkoasi ylläpitävältä toimijalta.

KUVAT JOONAS YLIKAHRI

PELTOJEN KIPSIKÄSITTELYLLÄ HYÖTYJÄ

Kipsin levitykseen ja sen hyötyihin tutustuttiin peltonpiennarpäivässä Kauvatsalla. Tilaisuus keräsi ison joukon kiinnostuneita viljelijöitä. Tänä vuonna on voinut hakea kipsikäsitteilyä myös Satakunnan alueella. Yhteensä Satakuntaan haettiin noin 2 000 ha.

Pellon kipsikäsitteily vähentää pintamaan eroosiota sekä fosforin ja hiilen huuhtoutumista vesiin. Se parantaa savimailla maan mururakennetta. Paras levitysaika on syksyllä sadonkorjuun jälkeen. Kipsin käyttöä ei suositella järvien valuma-alueilla, pohjavesialueilla ja Natura-alueen pelloilla. Peltojen kipsikäsitteily on maksutonta.

Tarkista peltojesi soveltuvuus kipsikäsitteilyyn

ja ajankohtainen tilanne kipsihausta KIPSI-hankkeen nettisivuilta ely-keskus.fi/web/kipsinlevitys/

KUVA LAURA GEHELEN

KOTIMAISUUS ILMASTOTEKONA

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hankkeen aikana on jaettu tietoa myös eri ruokien hiilipäästöistä ja ravitsemuksesta. Mitä monipuolisemmin ruokakassissa on elintarvikkeita, sitä paremmin saadaan erilaisia ravintoaineita ja sitä vähemmän ostoksissa korostuvat yksittäisen tuotteen hiilipäästöt. Kun vertaillaan esimerkiksi perunan

ja riisiin hiilijalanjälkeä ja ravintoainetiheyttä, nousee perunaykköseksi. Riisin viljelyssä käytetään paljon vettä ja logistiikkaan kuluu paljon panoksia. Peruna on ravintoaineiden saannilta parempi vaihtoehto kuin riisi. Kotimainen kaura ja ohra ovat myös hyviä kotimaisia vaihtoehtoja riisin tilalle.

SUOMALAINEN RUOKA ON

- ▶ puhdasta ja turvallista
- ▶ vastuullisesti tuotettu
- ▶ valmistettu lähellä
- ▶ työpaikka monelle suomalaiselle
- ▶ varmistamassa huoltovarmuutta

ONKO MÄREHTIJÄ YSTÄVÄ VAI VIHOLLINEN?

Naudoista puhutaan usein ilmastopahiksina ja naudanlihantuotannon päästöjä kauhistellaan.

Ovatko märehitjät niin pahoja kuin otsikot antavat ymmärtää? Kun keskustellaan märehitijöistä, on tärkeä huomioida eri näkökulmat. Märehitjät ovat osa Suomen huoltovarmuutta.

Nurmentuotanto onnistuu myös huonotuottoisilla pelloilla. Nurmi sitoo tehokkaasti hiiltä ja pellot ovat talvella kasvi-keitteisiä. Ihminen ei pysty syömään nurmea, mutta märehitjät

pystyy. Märehitjät pystyy jalostamaan sen maidoksi ja lihaksi. Nurmiviljely on myös viljelyvarmuudeltaan vakaa.

Yksi lehmä päästää noin 100 kiloa metaania vuodessa. Se vastaa päästöissä henkilöautoa, jolla ajetaan vuodessa 10 000 kilometriä. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2021 lopussa oli rekisterissä 3,6 miljoonaa henkilöautoa eli peltilehmää, joista liikennekäytössä oli 2,8 miljoonaa autoa.

Lannassa on suuri potentiaali esimerkiksi biokaasutuotantoon. Lanta on kiertotalouden tärkeä tekijä ja yksi avaintekijä irtaantumisessa fossiilista polttoaineista.

KUVA ANNA LEHTINEN

LUONNON MONIMUOTOISUUS KAIKKIEN ETU

Vaalimalla luonnon monimuotoisuutta varmistetaan eläinten ja kasvien elinoloja sekä sopeutumista muuttuvaan ilmastoon. Näin vaalitaan myös perinteistä maalaismaisemaa ja alkuperäisrotuja.

Monet arkipäiväisemmätkin teot maataloilla lisäävät/pitävät huolta luonnon monimuotoisuudesta. Yksi tällainen on monipuolinen viljelykierto. Toimet luonnon monimuotoisuuden puolesta lisäävät myös hiilensidontaa ja monipuolistavat maaperän mikrobistoa. Tämän seurauksena esimerkiksi maan rakenne paranee.

MTK ja SLC tiedottivat 4.11. aloittavansa luonnon monimuotoisuus-tiekarttahankkeen. Tavoitteena on etsiä toimivia käytännön ratkaisuja maatalous- ja metsäympäristöjen monimuotoisuuden turvaamiseen ja edistämiseen.

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hankkeen Facebook-sivulla julkaistaan joulukuun ajan luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja.

Ruokavirasto on julkaissut Luonnon monimuotoisuus maatilalla -oppaan: avoinkoulutus.ruokavirasto.fi. Ota vinkit ja ideat talteen!

KUVA AIRI KULMALA

SOME-KANAVAT

Seuraa hanketta sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla:

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla

Ilmastotekoja_ruohonjuurella

MTK-Satakunta

satakunta.mtk.fi/ilmastotekoja-ruohonjuuritasolla

YHTEYSTIEDOT

Herättikö hanke kysyttävää tai ajatuksia? Hankepäälikkö Laura Gehlen vastaa mielellään.

Laura Gehlen

050 477 0870

laura.gehlen@mtk.fi

TOIMITUS: Laura Gehlen ja Marjaana Perttula
TAITTO: Mediatoimisto Dorian

KUVAT: Laura Gehlen, Joonas Ylikahri,
Anna Lehtinen, Airi Kulmala